

Verksamhetsberättelse för

Byrån mot diskriminering i Östergötland 2017

1. Inledning.....	3
2. Organisation	3
2.1 Personal	4
2.1.1 Kompetensutveckling.....	5
3. Verksamhet.....	5
3.1 Individärenden.....	5
3.2 Informations- och utbildningsinsatser	7
3.3 Projekt	10
4. Samarbeten och arrangemang.....	11
4.1 Samarbeten lokalt	11
- Norrköpings kommun.....	11
4.2 Samarbeten regionalt.....	15
4.3 Samarbeten nationellt	15
5. Marknadsföring	16
6. Medlemmar	16
6.1 Volontärverksamhet	16
Bilaga 1.....	18
Sammanställning av ärenden.....	18
Bilaga 2 - Informations- och utbildningsinsatser 2017.....	20

1. Inledning

Byrån mot diskriminering i Östergötland (Byrån) har funnits i Norrköping sedan år 1999. Verksamheten har successivt utvecklats genom att etablera nya samarbeten och genom att ta fram ny kunskap och nya metoder.

På nationell nivå är det svårt att komma åt den diskriminering som sker lokalt och regionalt. Därför har Byrån en på lokal och regional nivå tvådelad verksamhet som innefattar ärendehantering samt främjande och förebyggande verksamhet med information, utbildning och opinionsbildning, vilket utgör ett nödvändigt komplement till Diskrimineringsombudsmannens arbete.

Under 2017 har arbetet med kostnadsfri juridisk rådgivning till personer som upplever diskriminering fortsatt och antalet hjälpsökande individer har hållit sig på en konstant och hög nivå. Förebyggande och opinionsbildande verksamhet har också genomförts och utvecklats under året genom att flera nya målgruppsanpassade utbildningskoncept tagits fram. Informations- och utbildningsinsatserna har främst genomförts på skolor, kommuner och föreningar. Under 2017 har Byrån även beviljats ett nytt treårigt projekt från Allmänna Arvsfonden.

2. Organisation

Byrån mot diskriminering i Östergötland är från 2004 en ideell förening, men har verkat under Röda Korsets huvudmannaskap sedan 1999.

Styrelsens ledamöter och suppleanter under 2017 är:

- Ordförande:

Indira Stefanovic 2017-2019

- Kassör:

Kjell Axelsson 2016-2018

- Ledamöter:

Orlando Cardenas 2016-2018

Anders Lindqvist 2016-2018

Marie Bager 2017-2019

- Suppleanter:

Magnus Dahlstedt 2017-2018

Lars Dahlgren 2017-2018

Gunilla Solveigsdotter 2017-2018

Berenice Velmans 2017-2018

- Revisorer:

Ola Jakobsson (extern), 2017-2018

Kurt Wilner (intern), 2017-2018

- Revisorsuppleant:

Richard Bremer

2.1 Personal

Byrån har under 2017 haft sex (8) anställda tjänstemän, varav 6 av tjänsterna inom ordinarie verksamhet och två av tjänsterna inom projekt. Byrån har under haft åren sammanlagt fyra praktikanter.

Inom ordinarie verksamhet:

Pranvera Bahtiri, jurist och verksamhetsledare, arbetar 100 %

Asima Skopo, ekonomiansvarig och verksamhetsledare, arbetar 50 %

Nadia Alnasser, informatör, arbetar 100 %, (studieledig augusti 2017 t.o.m. augusti 2018)

Ghyslaine Nindorera, informatör, arbetar 100 %, (vikariat för Nadia t.o.m. juni 2018)

Kristin Tran, verksamhetsutvecklare, arbetar 25 % (studieledig tom september,2018)

Sylwia Mazurek, administratör, arbetar 50 %, (anställd t.o.m. mars 2017)

Inom projekt:

Karin Granholm, projektledare, arbetar 100 %, (föräldraledig fr.o.m. juli 2017 t.o.m. juli 2018)

Susanne Selander, utbildare, arbetar 50 %, (t.o.m. februari 2017)

2.1.1 Kompetensutveckling

Under 2017 har Byråns ekonomi inte möjliggjort för någon kompetensutveckling på Byråns bekostnad. Däremot har personal deltagit i kompetensutveckling genom Diskrimineringsombudsmannen där bland annat en tidigare polis genomförde en workshop inom förhörsteknik/samtalsteknik. Vidare har personal fått kompetensutveckling genom deltagande vid en konferens om bostadsdiskriminering som Malmö mot diskriminering ansvarade för. Konferensen innehöll bl.a. en genomgång om hur man kan arbeta med att driva ärenden om diskriminering på bostadsområdet, en föreläsning om strategisk processföring och en föreläsning om förberedande av ett mål inför en rättegång. Under våren har Byråns informatör varit på en utbildning om FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD). Utbildningen ordnades av Myndigheten för delaktighet tillsammans med projekten *Med lagen som verktyg* och *Från snack till verkstad*.

3. Verksamhet

Byråns verksamhet består dels av juridisk rådgivning och handläggning av individärenden, och dels av information och utbildning i antidiskrimineringslagstiftningen och mänskliga rättigheter. Under 2017 har Byrån tagit emot ärenden i Linköping på medborgarkontoret i city (torsdagar) och Skäggetorp (tisdagar), samt efter överenskommelse på kontoret i Norrköping. Byrån har även genomfört informations- och utbildningsinsatser till skolor, föreningar och offentliga och privata aktörer, samt skapat forum och mötesplatser för arbetet med mänskliga rättigheter och diskrimineringsfrågor.

3.1 Individärenden

Byrån mot diskriminering i Östergötland (Byrån) har under perioden 2017-01-01 – 2017-12-31 tagit emot 49 insatsärenden i Östergötland, samt gett rådgivning till ca 40 individer.

Byrån använder från och med början av år 2008 den gemensamma definition för individärenden som utarbetats inom ramen för samarbetet inom Sveriges Antidiskrimineringsbyråer (SADB). De ärenden som inkommit har handlagts av juristen på Byrån. Byrån handlägger i första hand ärenden med lokal eller regional förankring. Det innebär att personer som upplevt diskriminering

från en aktör i Östergötland eller som är bosatta i Östergötland har möjlighet att söka stöd och rådgivning hos oss vid dels särskilda drop in tider, och dels genom kontak per telefon, e-post eller via Byråns Facebook-sida.

Sammantaget visar ärendestatistiken samma trender som föregående år med flest ärenden som berör diskriminering på grund av etnicitet. Insatsärendena under 2017 har varit kvalificerade ärenden, dvs. ärendena har haft ett närmre samband med diskrimineringslagen och således varit mer relevanta. Insatsärendena kräver en större utredningsinsats från Byrån, och dessutom har flera av ärenden berört flera diskrimineringsgrunder. De flesta ärenden som inkommit till Byrån har varit inom arbetslivet. Det har varit såväl privata, kommunala som statliga aktörer som varit motpart. Ärendena har handlat om rekrytering, om uppsägning, om trakasserier som har samband med etnicitet, kön, sexuell läggning, funktionsnedsättning m.m. Likt föregående år är flera av individerna som vänder sig till Byrån även medlemmar i olika fackförbund. I dessa ärenden har vi försökt att samarbeta med facket. Vi har även haft ärenden inom utbildningsväsendet. Ärendena har bland annat behandlat diskriminering, trakasserier som har samband med funktionsnedsättning och etnicitet, samt om bristande tillgänglighet. Flera ärenden som inkommit till Byrån har även handlat om färdtjänst där flera personer som tidigare haft rätt till färdtjänst fått nya nekande beslut, samt anmälningar mot att elmoped inte får medtas i färdtjänstbussen.

Byrån har haft framgång i ärendehantering i flera av fallen. I några fall har det handlat om en ekonomisk kompensation, i andra fall har det resulterat i en ursäkt och att personerna i vissa fall har erhållit tillbaka pengar för olika tjänster/avtal som de inte har varit nöjda med eller ifrågasatt utifrån diskrimineringsrätten.

I övrigt har Byrån även anmält flera ärenden vidare till Diskrimineringsombudsmannen, DO, som bland annat har handlat om bostadsdiskriminering, om diskriminering som har samband med funktionsnedsättningar och repressalier samt en anmälan mot Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, gällande deras nya riktlinjer för assisterad befruktning. Tillsammans med Malmö mot Diskriminering, Örebro rättighetscenter, RFSU, RFSL och Föreningen Längtan anmälde vi SKL:s riktlinjer eftersom vi bedömde att de innehåller åldersgränser som diskriminerar såväl samkönade och olikkönade par samt ensamstående kvinnor. Dessutom innehåller riktlinjerna ett

språk som riskerar att drabba transpersoners rätt till assisterade befruktning. Samtliga anmälningar till Diskrimineringsombudsmannen lades dock ner av DO.

3.2 Informations- och utbildningsinsatser

Byrån har under 2017 genomfört sammanlagt 58 informations och utbildningsinsatser till arbetsgivare inom kommunal, statlig och privat verksamhet, samt skolor och andra organisationer. Genom nämnda insatser beräknar vi ha nått ut till ca 2971 personer. Vi har genomfört flera större skräddarsydda utbildningsinsatser samt haft möjlighet att fortsätta utveckla tidigare samarbeten.

Byrån har i likhet med tidigare år genomfört kortare grundläggande föreläsningar om diskrimineringslagen, normer, fördomar och om Byråns verksamhet till grundskolor och gymnasieskolor. En stor del av insatserna inom skolan har kunnat genomföras tack vare Byråns praktikanter och volontärer. Byrån har dock under året även fått förfrågningar från skolor om mer skräddarsydda utbildningar.

Nedan framgår en närmre redogörelse av de olika informations- och utbildningsinsatser som Byrån genomfört under 2017.

Skräddarsydda föreläsningar för skolor

- *Skämt eller trakasserier?*

Föreläsningen genomfördes för gymnasieelever på Anders Ljungstedts gymnasium i Linköping. Utbildningen är egentligen utvecklad för arbetslivet och behövde därför anpassas för gymnasieelever.

- *En chokladboll, tack!*

Föreläsningen genomfördes för gymnasieelever på Kunskapsgymnasiet. Även nämnda utbildning behövde utvecklas för att passa den nya målgruppen. Utbildningarna mottogs positivt och Byrån ser att det finns behov av mer skräddarsydda utbildningar även för elever, och att de visar intresse för att diskutera ämnen som berör mänskliga rättigheter och diskriminering.

- *Religionsfrihet i skolan, Globala veckan i Skäggetorp, den 21 – 25 november*

I samband med Globala veckan i Skäggetorp föreläste Byrån om religionsfrihet i skolan. Eftersom det har skett en utveckling på skolområdet med flera betydelsefulla domar och avgörande inom diskrimineringsområdet bedömde Byrån att det var viktigt att sprida kunskap om det rådande rättsläget.

- *Möte med kvalitetskoordinatorer från utbildningsförvaltningen, Linköpings kommun*

Byrån har haft samtal med kvalitetskoordinatorer i Linköpings kommun om de nya lagkraven inom aktiva åtgärder i Diskrimineringslagen. Kvalitetskoordinatorerna lyfte fram utmaningar och svårigheter med de nya bestämmelserna i lagen och syftet var att klargöra betydelsen av bestämmelserna, samt samtal om framtida samarbete.

- *Utbildning med fokus på aktiva åtgärder för förskolepedagoger, Söderköpings kommun*

Byrån har genomfört en halvdagsutbildning för samtliga förskolepedagoger och verksamma inom förskolan i Söderköpings kommun. Utbildningen fokuserade på diskriminering, trakasserier, kränkningar, genus, normkritik och på det främjande och förbyggande i förskolan i syfte att tillåta och möjliggöra för varje barn och elev att forma sin egen identitet.

Skräddarsydda föreläsningar inom arbetslivet

- *Nyanlända med vårdbakgrund, Region Östergötland, Linköping*

Under 2017 har Byrån haft ett närmre samarbete med Region Östergötland som handlat om att utbilda en grupp nyanlända med vårdbakgrund såsom läkare, tandläkare, apotekare, sjuksköterskor, biomedicinare, barnmorskor m.m. Syftet med utbildningarna har varit att stärka målgruppen med kunskaper inom mänskliga rättigheter, diskrimineringsrätten och hälso- och sjukvårdslagstiftningen inför deras framtid på arbetsmarknaden. Utbildningen genomfördes med en grupp om ca 30 personer på våren, och en grupp om ca 25 personer på hösten och det var tre träffar per omgång. Utbildningarna har varit oerhört utvecklande och intressanta att genomföra tillsammans med deltagarna. Eftersom Byrån mottog mycket positiva omdömen från den första omgången erbjöds vi möjligheten att fortsätta med utbildningarna för en ny grupp under hösten. Vidare kommer samarbetet att fortsätta under våren 2018 för det fallet att det finns en tillräckligt stor grupp att utbilda. Flertalet av deltagarna har fått arbete eller praktik inom regionen.

- *ESF-projekt Arbetshoppet, Region Östergötland, Linköping*

Inom ramen för ESF-projektet *Arbetshoppet* utbildade vi en grupp projektledare och ekonomer om diskriminering och rasism genom utbildningen *En chokladboll, tack!* Projektet *Arbetshoppet* är ett samarbetsprojekt mellan Forsknings och utvecklingscentrum (FoU) samt sju kommuner i Östergötland; Linköping, Norrköping, Motala, Söderköping, Kinda, Valdemarsvik och Ödeshög och de ska tillsammans med Region Östergötland, arbetsförmedlingen och fackförbundet Kommunal göra det möjligt för 200 personer som står långt från arbetsmarknaden att få en praktikplats inom vård och omsorg. Praktikplatsdeltagarna som ska vara lika många män som kvinnor får extra stöd för att ta sig in på arbetsmarknaden via en personlig ”case manager” samt välutbildade handledare på praktikplatsen.

- *Sveriges Byggindustrier*

Efter #metoo-debatten om sexuella trakasserier inom flera olika branscher i Sverige och även internationellt blev Byrån tillfrågad om att genomföra en utbildning inom trakasserier, sexuella trakasserier och #metoo för flera olika byggchefer från länet och Mellansverige genom arbetsgivarorganisationen Sveriges Byggindustrier. Sveriges Byggindustrier önskade fortsätta samarbetet och därmed har vi kommit överens om att utbilda nya chefer även våren 2018.

- *Chefsdagen, Vetlanda kommun*

Byrån har genomfört en halvdagsutbildning för samtliga chefer i Vetlanda kommun i samband med den årliga Chefsdagen. Utbildningen fokuserade på rekrytering, integration och diskriminering, samt på det främjande och förebyggande arbetet i kommunen.

- *Främjande och förebyggande arbetet, Nässjö kommun*

Byrån har tidigare år haft samarbete med Nässjö kommun genom olika utbildningar, men under 2017 har vi bistått kommunen i det främjande och förebyggande arbetet genom en genomgång av flera olika dokument och rutiner gällande bl.a. rekrytering, trakasserier, sexuella trakasserier, genomgång av nyanställda och praktikanter m.m.

- *Industrikompetens & Skill, Linköping*

Företaget Industrikompetens & Skill (numera Skill) erbjuder kort- och långsiktig kompetensförsörjning såsom rekrytering och personaluthyrning inom främst industri och IT. Företaget ägas av bl.a. Saab, Toyota, Region Östergötland, Linköpings kommun, Cloetta m.fl.

På uppdrag av Industrikompetens & Skill genomförde Byrån en halvdags utbildning med fokus på diskrimineringsrätten i rekryteringssituationer för HR-chefer, HR-konsulter och annan HR-personal från flera olika företag såsom Saab, Cloetta, Toyota m.fl.

Byrån blev även tillfrågad att bistå Skills i ett projekt som handlade om att utveckla ett utbildningsmaterial om bl.a. diskriminering, normer och fördomar, som olika nyckelpersoner på företag kunde använda sig utav vid exempelvis nyanställningar.

- *Religionsfrihet i arbetslivet inom ramen för Dagen mot diskriminering (DMD) i Norrköping, Linköping och Finspång*

Inom ramen för DMD utvecklade Byrån en föreläsning med fokus på religionsfrihet i arbetslivet. Föreläsningen behandlade både Sveriges internationella åtaganden genom att reflektera över domar på EU-nivå men även att se över rättsutvecklingen från de svenska domstolarna gällande rätten att uttrycka och utöva sin religion på arbetsplatsen genom t.ex. klädsel eller valet att avstå från vissa särskilda arbetsuppgifter med åberopande av religion eller s.k. samvetsfrihet.

3.3 Projekt

- *Jag på nätet*

Sedan 2015 har Byrån drivit det tvååriga projektet *Jag på nätet* med medel från Allmänna Arvsfonden. Projektet syftar till att stärka personer med kognitiva funktionsnedsättningar i användning av sociala medier. Genom projektet har vi samarbetat med dagliga verksamheter och boenden inom LSS-området, gymnasiesärskolor i Norrköping och Linköping, komvux i Norrköping samt Marieborgs folkhögskola. I projektet har vi tagit fram ett utbildningsmaterial bestående av en handbok samt fem korta spelfilmer. Filmerna och handledningen finns tillgängliga på Byråns hemsida. Vi har under hösten använt materialet i skolor samt utbildat personal på gruppboenden, serviceboenden samt andra verksamheter inom LSS för att de ska

kunna utveckla sitt eget arbete. I Norrköpings kommun har vi genomfört 10 halvdagsutbildningar för sammanlagt cirka 100 personer.

- *Koll på jobbet*

Från och med januari 2018 kommer Byrån mot diskriminering att driva det 3-åriga projektet *Koll på jobbet* med finansiering från Allmänna Arvsfonden. Genom *Koll på jobbet* ska ungdomar på yrkesförberedande gymnasieprogram stärkas med kunskaper och verktyg om diskrimineringsfrågor och mänskliga rättigheter och hur de praktiskt kan tillämpas på arbetsplatsen. Genom att ett anpassat metodmaterial med övningar, case, och filmer tas fram i projektet, får lärare som undervisar på yrkesförberedande gymnasieprogram verktyg för att på ett effektivt sätt ta upp frågor om diskriminering som är relevanta i elevernas vardag och framtida yrkesliv. Sammanlagt fyra olika gymnasieskolor i Linköping, Norrköping och Mjölby kommer att delta i projektet. Metodmaterialet kommer dock att spridas nationellt.

4. Samarbeten och arrangemang.

Under 2017 har Byrån mot diskriminering fortsatt sitt samarbete med såväl lokala som regionala och nationella aktörer genom olika forum, nätverk och gemensamma arrangemang. Samarbetet med lokala organisationer kring uppmärksammandet av temadagar har fortskridit och nya kontakter och initiativ till samarbeten har tagits på regional nivå. Samverkan med de andra antidiskrimineringsbyråerna inom Sveriges Antidiskrimineringsbyråer och med Diskrimineringsombudsmannen har fortgått.

4.1 Samarbeten lokalt

- *Norrköpings kommun*

Byrån har under 2016 påbörjat samarbete med Norrköpingskommun genom ett EU projekt EVOLAQ (Enhancing volunteering Actions and Quality i Europe), detta samarbete fortsatte även under 2017. Representanter från Italien, Croatien, Österrrike, Tyskland, Finland, Letland, Norrköping och Skövde var med i projektet. Under lokala EVOLAQ träffar har Byrån bidragit med sina erfarenheter under sammanlagt fem träffar. En avslutningskonferens hölls i november i Italien där en representant från kommunen deltog.

- ***Förintelsens minnesdag 27 januari, Linköping, Finspång och Norrköping***

I samband med Förintelsens minnesdag erbjöd Byrån i likhet med tidigare år föreläsningen *Rasism då och nu* till gymnasieskolor runt om i länet. Föreläsningen behandlar förintelsen, men framför allt mekanismerna till varför förintelsen hände, samt med en nutida koppling till dagens rasism i samhället. På Förintelsens minnesdag medverkade även informatören på SR P4 Östergötland för att prata om rasism och Sveriges historia.

- ***Norrköping Pride***

I samarbete med RFSL Norrköping och Lesbisk Makt genomförde Byrån en föreläsning med fokus på att identifiera de plattformar som finns tillgängliga för hbtq-ungdomar i Norrköping.

- ***FN-dagen mot rasism, Norrköping***

För att uppmärksamma den internationella FN-dagen mot rasism och diskriminering arrangerade Byrån olika aktiviteter. Dels genomförde Byrån en föreläsning om afrofobi i Sverige och Europa, och dels visades en utställning i samarbete med Kathleen Ginyard och Mia Lexie, som även hade ett efterföljande samtal utifrån egna erfarenheter om utsattheten som afrosvensk i Norrköping.

- ***Region Östergötland, Linköping***

Under våren 2017 har Byrån utbildat en grupp nyanlända med vårdkompetens inom diskriminering genom ett samarbete med Region Östergötland. Utbildningarna genomfördes i tre tillfällen under våren och tre tillfällen under hösten.

- ***Dagen mot diskriminering i Norrköping, Linköping och Finspång***

Byrån arrangerar årligen Dagen mot diskriminering där vi genom föreläsningar och panelsamtal lyfter frågor om diskriminering och mänskliga rättigheter. Under det gångna året har flera fall uppmärksammats där frågan om likabehandling vid handskakning i samband med yrkesutövning har aktualiserats. Även rätten att uttrycka och utöva sin religion på arbetsplatsen genom t.ex. klädsel har varit fall för domstol både i Sverige och på EU-nivå. Under årets Dagen mot diskriminering ville Byrån inleda ett samtal kring dessa situationer, och diskutera hur verksamheter som omfattas av diskrimineringslagens krav på likabehandling och antidiskriminering kan hitta lösningar i sitt fortsatta arbete.

Dagen mot diskriminering genomfördes den 11 oktober i Norrköping, den 17 oktober i Finspång och den 19 oktober i Linköping. Samtliga dagar inleddes med en kortare föreläsning av Byrån om regleringen av religionsfrihet i arbetslivet och hur den har tolkats av domstol i några rättsfall från svenska domstolar och EU-domstolen. Dagen avslutades med ett panelsamtal med arbetsgivare, forskare, fackförbund och civila samhället.

I Norrköping deltog utöver Byrån även Ammar Makboul, (Diskrimineringsombudsmannen), Iman Aldebe (modedesigner, journalist och jurist), Claire Karlsson (Mitt Liv AB), och juristen Hanna Gerdes från Hanna and Goliath Law and education. Totalt närvarade 40 personer.

I Finspång deltog Berit Martinsson (demokratiberedningen Finspångs kommun), Erica Conradson (Siemens), Peter Tai Christensen (Unionen), Suzanne Sjöqvist (Kommunal) och juristen Hanna Gerdes. Uppskattningsvis närvarade 30 personer.

I Linköping deltog Kavot Zillén (jur.dr. i medicinsk rätt), Peter Tai Christensen (Unionen), Sandra Wahlström (Läraryrskommitténs avdelning i Linköping), Iman Aldebe (modedesigner, journalist och jurist) och juristen Hanna Gerdes. Totalt närvarade 70 personer.

- Rättvis julmarknad, Norrköping

Under 2 – 3 december deltog Byrån i Rättvis julmarknad på Arbetets museum. Genom Byråns praktikanter och volontärer kunde Byrån delta med ett informationsbord och vi sålde även dekoreationsstjärnor, hembakade kakor (fair-trade) och det erbjöds även fiskedamm för barn. Genom nämnda kunde Byrån samla in ca 1800 kronor som skänktes till Brottsofferjouren. Uppskattningsvis närvarade ca 400 personer vid marknaden.

- Linköpings universitet - Campus Norrköping

Workshopdagar på Socionomprogrammet

Under hösten deltog Byrån vid Socionomprogrammets workshopdagar där vi fick möjlighet att berätta om Byråns verksamhet och om diskrimineringsrätten.

Arbetsmarknadsdagen på Samhälls- och kulturanalysprogrammet

Under hösten deltog Byrån vid Arbetsmarknadsdagen på Samhälls- och kulturanalysprogrammet på Linköpings universitet. Byrån deltog med ett informationsbord.

- ***Samarbete med ABF, Norrköping och Finspång***

Under hösten har Byrån fortsatt sitt samarbete med ABF genom att bl.a. medverka med föreläsningen *Jargonger och "roliga bilder"- Skämt eller trakasserier?* Föreläsningen ingick i en längre föreläsningsserie som ABF ordnade inom jämställdhet och normer. Byråns föreläsning genomfördes både i Norrköping och Finspång och behandlade gränsen för trakasserier och sexuella trakasserier, om diskrimineringslagens skydd samt om arbetsgivarens skyldigheter i det aktiva åtgärdsarbetet.

- ***Internationella kvinnodagen, Linköping***

Planeringsgruppen för 8 mars där Byrån ingår samarrangerade en heldag på Linköpings stadsbibliotek med författarsamtal, föreläsningar och craftivism. Byrån arrangerade en föreläsning av Salem Yohannes med rubriken *Don't touch my hair*, som bland annat lyfte erfarenheter av afrofobi i Sverige idag.

- ***Regnbågsveckan i Linköping***

Linköpings regnbågsvecka hölls under vecka 39. Byrån samarbetade med ABF genom att genomföra en föreläsning om diskriminering och hbtq. Några av de frågor som togs upp under föreläsningen var varför vi diskriminerar, normer och fördomar som leder till diskriminering, hur diskrimineringen av hbtq-personer ser ut, samt om hur man kan arbeta hbtq-inkluderande. Byrån deltog även i Linköpings prideparad.

- ***Äldredagen i Linköping***

Under Äldredagen i Linköping medverkade Byrån med ett infobord som bemannades av Byråns praktikanter och volontär.

- ***Globala veckan i Skäggetorp, Linköping***

Vecka 47 var det Globala veckan i Skäggetorp. Byrån ordnade en föreläsning på temat "Religionsfrihet inom skolan". Byrån medverkade även vid Globala veckans planeringsmöten.

- ***Finspångs Regnbågsvecka***

Finspångs regnbågsvecka hölls under vecka 7, där Byrån medverkade med ett infobord som bemannades av Byråns praktikant och spred information om verksamheten.

4.2 Samarbeten regionalt

Byrån mot diskriminering har hela Östergötland som upptagningsområde och målet är därför att fungera som en naturlig samarbetspart i diskrimineringsfrågor i länets alla kommuner. I dagsläget har Byrån ett formellt samarbete med tre kommuner i länet, men hoppas på sikt att kunna etablera formella samarbeten med fler kommuner i länet.

4.3 Samarbeten nationellt

- ***Handläggare-/juristmöten, Sveriges Antidiskrimineringsbyråer***

Sedan 2015 har handläggare och jurister vid Sveriges Antidiskrimineringsbyråer startat ett samarbete för att bland annat lyfta utmaningar inom den juridiska verksamheten gällande genomgång av rutiner, säkerhet och andra aspekter inom ärendehantering. Eftersom många handläggare/jurister sitter ensamma på respektive Byrå är dessa möten givande och fungerar bland annat som kompetensutveckling mellan byråerna. Under 2017 har vi träffats vid två tillfällen, dels i samband med s.k. DO-dagarna och dels i samband med konferensen som Malmö mot diskriminering ordnade med fokus på bostadsdiskriminering.

- ***Samarbete med Diskrimineringsombudsmannen (DO)***

Även samarbetet med Diskrimineringsombudsmannen har fortgått bland annat genom en utbildningsinsats i februari inom tillgänglighet. DO deltog även vid ett möte med MUCF där vi konkretiserade framtida tankar och idéer för ett bättre samarbete. Vidare deltog Byrån vid en konferens i Malmö om bostadsdiskriminering där även en processförare från DO utbildade oss om hur man processar ärenden på DO.

- ***Kulturdepartementet***

Byrån har deltagit vid sakråd med kulturministern och övriga antidiskrimineringsbyråer för att diskutera arbetet mot diskriminering och villkoren för byråernas arbete. Byrån har även lämnat in ett remissvar i utredningen om förstärkt skydd mot diskriminering.

5. Marknadsföring

Ett av Byråns viktigaste marknadsföringskanal är hemsidan, www.diskriminering.se. Utöver hemsidan använder sig kontinuerligt av sociala medier i form av Facebook och Twitter för att nå ut med information och för att marknadsföra verksamheten i stort.

Genom aktiva volontärer och praktikanter har Byrån nått ut till fler aktörer om Byråns verksamhet. Byrån har också medverkat på lokala och nationella samverkansforum och konferenser och därigenom nått fler aktörer. Byrån har även syns på mässor som PolAr-mässan i Linköping vilket utgör en viktig plattform för rekrytering av nya volontärer. Byrån deltar även vid Våruset i maj i syfte att marknadsföra verksamheten.

Dagen mot diskriminering och andra utåtriktade evenemang är även de viktiga i marknadsföringssyfte då fler personer får information om Byråns verksamhet och om vad Byrån kan erbjuda genom juridisk rådgivning och utbildningar, samt som samarbetspartner i olika projekt.

6. Medlemmar

Byrån mot diskriminering har 23 lokala/regionala medlemsorganisationer samt 28 privatpersoner som medlemmar. Bland dessa finns invandrarföreningar, handikappföreningar, kvinnoföreningar, kyrkor och församlingar, fackföreningar, intresseorganisationer med mera.

6.1 Volontärverksamhet

Byrån har under 2017 utbildat två nya grupper av volontärer, en grupp under våren och en grupp under hösten. Byrån har även fortbildat volontärerna inom hbtq. För Byrån är det viktigt att ha

en aktiv och engagerad volontärverksamhet. Ett sätt att uppnå detta är att komma överens om aktiviteter och den tid som volontärerna avser att delta för att genomföra sina uppdrag. Byrån har framför allt i samband med olika utåtriktade arrangemang och vid arbetsmarknadsdagar vid Linköpings universitet fått möjlighet att nå ut med information till nya potentiella volontärer. Det är framför allt studenter från Linköpings universitet som engagerar sig som Byråns volontärer.

Volontärutbildningen innehåller information om Byråns verksamhet, om diskrimineringsrätten samt praktiska tips om hur man håller en grundläggande föreläsning. Genom att utbilda volontärer får Byrån många fler som kan utföra olika insatser till organisationer, arbetsmarknadsprojekt, skolor och andra målgrupper där behovet av kännedom om diskrimineringslagstiftningen och Byråns verksamhet bedöms som stort.

Volontärverksamheten är ett värdefullt kompetenstillskott till Byrån, men även ett sätt att höja kunskapsnivån gällande diskriminering i samhället i övrigt eftersom ca 10 - 20 nya personer går den grundläggande utbildningen varje år. Under 2017 har volontärerna bidragit med oerhört mycket bland annat genom att genomföra flera grundläggande föreläsningar om Byråns verksamhet och diskriminering vid gymnasieskolor i länet.

Bilaga 1

Sammanställning av ärenden

Metod

Tabeller är sammanställda efter blanketter ifyllda vid kontakt med hjälpsökande. Sammanställningen avser ärenden fr.o.m. 2017-01-01 – 2017-12-31. Siffrorna är avrundade till närmaste heltal.

Tillvägagångssättet vid ärendehantering skiljer sig från ärende till ärende, men handläggningen följer ett utstakat mönster. Den första kontakten sker vanligen via E-brev eller telefon varefter ett personligt möte kan bokas. Vad som framkommer vid mötet kan sedan läggas till grund för vidare utredning och åtgärder.

Statistik

Byrån har under året utrett sammanlagt 49 ärenden med anknytning till Östergötland, samt gett rådgivning till ca 40 individer.

Statistik

Diskrimineringsgrund

Grund	Antal
Etnicitet	28
Funktionsnedsättning	17
Kön	4
Könsidentitet eller -uttryck	-
Religion eller annan trosuppfattning	2
Sexuell läggning	1
Ålder	3
Övrigt	2
Totalt*	57

*Totalt innebär i det här fallet antalet diskrimineringsgrunder, då ett ärende kan innehålla flera grunder, s.k. multipel diskriminering.

Samhällsområden

Samhällsområde	Antal
Arbetslivet	18
Utbildning	6
Arbetsmarknadspolitisk verksamhet och arbetsförmedling utan offentligt uppdrag	4
Start/bedrivande av näringsverksamhet samt yrkesbehörighet	1
Medlemskap i vissa organisationer (ex. fackföreningar)	5
Varor, tjänster och bostäder m.m.	9
Hälso- och sjukvården samt socialtjänsten m.m.	4
Socialförsäkringssystemet, arbetslöshetsförsäkringen och studiestöd	-
Värnplikt och civilplikt	
Offentliganställdas kontakter med allmänheten	2
Övrigt	
Totalt	49

Resultat

Resultat	Antal
Antal nedlagda	16
Antal förlikningar/lokal lösning	17
Samarbete med fackförbund	5
Pågående	11

Bilaga 2 - Informations- och utbildningsinsatser 2017

Utbildningsinsatser 2017

Januari

Datum, typ av utbildning, antal medverkande, för vem, plats, tid

- 10/1 Hävla Språkcafé. Finspång. 6 pers. 2,5h
18/1 Bemötande i vården. Region Östergötland. Linköping. 35 pers. 2h
19/1 Infoföreläsning (på engelska). ABF. Norrköping, 20 pers. 2,5h
25/1 Rättigheter. Region Östergötland. Linköping. 22 pers. 2h
27/1 Rasism då och nu. Kunskapsgymnasiet. Norrköping. 28 pers. 1,5h

Summa 5 tillfällen, 10 timmar, 30 minuter, 111 personer

Februari

Datum, typ av utbildning, antal medverkande, för vem, plats, tid

- 1/2 Trakasserier. Region Östergötland. Linköping. 21 pers. 2h
3/2 MR-föreläsning. IB2a Katedralskolan. Linköping. 57 pers. 1h
9/2 Rasism då och nu. Nya Bergska. Finspång. 112 pers. 1,5h
27/2 Infoföreläsning. Anders Ljungstedts Gymnasium . Linköping. 20 pers. 1h
27/2 Infoföreläsning. Anders Ljungstedts Gymnasium. Linköping. 21 pers. 1h
28/2 Infoföreläsning. Birgittaskolan. Linköping. 25 pers. 1h

Summa 6 tillfällen, 7 timmar, 30 minuter, 256 personer

Mars

Datum, typ av utbildning, antal medverkande, för vem, plats, tid

- 8/3 "Don't Touch My Hair" av Salem Yohannes. Linköping. 67 personer. 1h
21/3 Afrofobi-föreläsning och utställning. Hallarna. Norrköping. 15 personer. 3h
23/3 Infoföreläsning. Film och Musikgymnasiet (FMG). Norrköping. 30 personer. 1h
23/3 Infoföreläsning. FMG. Norrköping. 30 pers. 1h
23/3 Infoföreläsning. FMG. Norrköping. 30 pers. 1h
23/3 Infoföreläsning, FMG, Norrköping. 30 pers. 1h
27/3 Diskriminering och kränkningar i förskolan. Söderköpings förskolepersonal. 130 personer.
4h
28/3 Diskriminering i arbetslivet. IQUAL. Linköping. 35 pers. 1h
30/3 MR och diskrimineringslagen. HSO. Linköping. 60 pers. 1,5h
30/3 Infoföreläsning. Anders Ljungstedts Gymnasium. Linköping. 30 personer. 1h

Summa 10 tillfällen, 15 timmar, 30 minuter, 457 personer

April

Datum, typ av utbildning, antal medverkande, för vilka, var, tid

- 6/4 Infoföreläsning. Sensus. Norrköping. 30 pers. 2h
21/4 Skräddarsydd Infoföreläsning -Kuben projekt. Kungsgårdsgymnasiet. Norrköping. 90 pers.
1h
27/4 Förmiddag Infoföreläsning . Hermods vuxenutbildning. Norrköping. 50 pers. 1h
27/4 Eftermiddag Infoföreläsning . Hermods vuxenutbildning. Norrköping. 50 pers. 1h
-

Summa 4 tillfällen, 5 timmar, 0 minuter, 220 personer

Maj

Datum, typ av utbildning, antal medverkande, för vilka, var, tid

4/5 Diskriminering och HBTQ. Kunskapsgymnasiet. Norrköping. 130 pers. 0,75h

6/5 Pride: Queera rum i Norrköping. Norrköping. 35 pers. 1h

17/5 Infoföreläsning. Birgittaskolan. Linköping. 20 pers. 1h

23/5 Infoföreläsning. Birgittaskolan. Linköping. 21 pers. 1h

31/5 Föreläsningen: Skämt eller trakasserier? Anders Ljungstedts gymnasium. Linköping. 17 pers. 1h

Summa 5 tillfällen, 4 timmar, 45 minuter, 223 personer

September

Datum, typ av utbildning, antal medverkande, för vilka, var, tid

20/9 Infoföreläsning. Birgittaskolan. Linköping. 3 pers. 2h

21/9 Bemötande i vården. Region Östergötland. Linköping. 20 pers. 2h

26/9 Diskriminering och HBTQ. ABF Linköping. 20 pers. 1h

Summa 3 tillfällen, 5 timmar 43 personer

Oktober

Datum, typ av utbildning, antal medverkande, för vilka, var, tid

1/10 Workshop om Byråns verksamhet. Linköpings universitet. Socionomprogrammet. 30 pers. 1h

3/10 Infoföreläsning. De Geergymnasiet. Norrköping. 30 pers. 2h

5/10 Bemötande i vården. Region Östergötland. Linköping. 20 pers. 2h

11/10 DMD. Föreläsning och panelsamtal om religionsfrihet i arbetslivet. Norrköping. 40 pers. 2,75h

12/10 Föreläsning om Jargong och "roliga bilder"- Skämt eller trakasserier. ABF. Norrköping. 10 pers. 1h

16/10 Infoföreläsning. De Geergymnasiet. Norrköping. 20 pers. 2h

17/10 DMD. Föreläsning och panelsamtal om religionsfrihet i arbetslivet. Finspång. 30 pers. 2,75h

19/10 DMD. Föreläsning och panelsamtal om religionsfrihet i arbetslivet. Linköping. 70 pers. 2,75h

23/10 Skräddarsydd föreläsning " En chokladboll, tack!". ESF- projekt. Linköping. 15 pers. 2h

Summa 9 tillfällen, 18 timmar, 25 minuter, 265 personer

November

Datum, typ av utbildning, antal medverkande, för vilka, var, tid

10/11 Skräddarsydd föreläsning "En chokladboll, tack!" Kunskapsgymnasiet. Norrköping. 30 pers. 1,5h

13/11 Infoföreläsning. Hermods vuxenutbildning. Finspång. 20 per. 1,5h

16/11 Infoföreläsning. Språkcafé Stadsmuseum. Norrköping. 35 pers. 1h

16/11 Skräddarsyddutbildning om integration, diskriminering och rekrytering. Vetlanda kommun. 100 pers. 3h

22/11 Skräddarsydd föreläsning " Religionsfrihet inom skolan". Skäggetorps globala vecka. Linköping. 6 pers. 1h

24/11 Infoföreläsning. Hermods vuxenutbildning. Norrköping. 60 pers. 1h

30/11 Infoföreläsning. Birgittaskolan Komvux. Linköping. 10 pers. 1,5h

Summa: 7 tillfällen, 10 timmar, 30 minuter, 261 personer

December

Datum, typ av utbildning, antal medverkande, för vilka, var, tid

1/12 Infoföreläsning. Hermods vuxenutbildning, Norrköping. 45 pers. 1h

6/12 Workshop normkritik. ABF språkcafé Norrköping. 30 pers. 1,5h

Summa: 2 tillfällen, 2 timmar, 30 minuter, 75 personer.

Sammanlagt: 51 tillfällen, 79 timmar, 30 minuter, 1911 personer.

Utåtriktade informationsinsatser 2017

17/2 Finspångs regnbågsvecka mäsä. Bildningen. Finspång. 20 pers. 2h

1/3 PolAr-mäsä. LIU. 200 pers. 5h

4/5 Infobord. Kunskapsgymnasiet. Norrköping. 200 pers. 2h

19/9 Infobord Äldredagen. Linköping. 80 pers. 6h

30/9 Linköpings Prideparad. Linköping. 100 pers. 1,5h

20/10 Infobord. Arbetsmarknadsdagen. Linköpings universitet. SKA- programmet. 60 pers. 3h

2/12 Rättvis julmarknad. Norrköpings arbetets museum. 200 pers. 6h

3/12 Rättvis julmarknad. Norrköpings arbetets museum. 200 pers. 6h

Summa: 7 tillfällen, 31 timmar, 30 minuter, 860 personer.

Sammanlagt: 58 tillfällen, 111 timmar, 2971 personer.